

Οι «Αδελφοί της Ανατολής», οι «Άγνωστοι Φιλόσοφοι», & οι «Ροδόσταυροι της Ανατολής»

Σύμφωνα με τον Robert Ambelain, ο Louis Claude de Saint Martin, γνωρίστηκε σε κάποιο από τα ταξίδια του στο Στρασβούργο, με τον Ροδόλφο ντε Σάλτσμαν, μεταφραστή και σχολιαστή του Γερμανού Μυστικιστή Φιλοσόφου Ιάκωβου Μπαίμε. Ο Ιάκωβος Μπαίμε υπήρξε από τους εμπνευστές στο έργο του Σαιν Μαρτέν.

Το Τάγμα των «Αδελφών της Ανατολής» υπήρξε ένα μνητικό Τάγμα που συστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1090 υπό την αιγίδα του Αυτοκράτορα Αλεξίου Κομνηνού. Από το Τάγμα αυτό προήλθε μία μυστική και μυστικιστική Αδελφότητα, η οποία συγκέντρωνε του Μύστες μιας ολόκληρης Ροδοσταυρικής σχολής. Ιδρύθηκε το 1643 ή το 1646 από τον Ροδόσταυρο δούκα Σαζώνιο Κομνηνό. Η Αδελφότητα αυτή λεγόταν Τάγμα των «Άγνωστων Φιλοσόφων». Στην γενεαλογία αυτού του Τάγματος είχαν προηγηθεί ο Ερρίκος Κούνραθ (συγγραφέας του «Αμφιθεάτρου της Αιώνιας Σοφίας»), ο Ερρίκος Σήθων ο κοσμοπολίτης, ο μαθητής του Σεντιβόγκκιους, ο δούκας Σαζώνιος Κομνηνός και ο Ιάκωβος Μπαίμε. Σε αυτήν την Αδελφότητα, μνήθηκε ο Louis Claude de Saint Martin.

Σχετικά με το Τάγμα των «Αδελφών της Ανατολής», ο Robert Ambelain, στο εγχειρίδιο Θεουργίας που εξέδωσε, αναφέρει τα εξής:

«Ο Ζεράρ Χαγίμ στην επιθεώρηση «Μύηση και Επιστήμη» μνημονεύει το «Τάγμα των Ασιατών Αδελφών» αποκαλούμενο επίσης «Τάγμα των Ιπποτών του Αγίου Ιωάννη του Ευαγγελιστή». Το Τάγμα αυτό αναδιοργανώθηκε το 1750 και ακολούθως το 1780. Έδρα του ήταν η Θεσσαλονίκη. Πρόκειται πράγματι για τους Ροδόσταυρους «Αδελφούς της Ανατολής», των οποίων την μνητική διαδοχή είχε λάβει ο Παπύς προ του 1914, μέσω ενός μέλους του Υπάτου Συμβουλίου του Μαρινιστικού Τάγματος που την είχε λάβει στο Κάϊρο. Κατά την είσοδό του στο Τάγμα ο υποψήφιος δεχόταν την χειροτονία του ως Ιππότης του Αγίου Ιωάννη του Ευαγγελιστή (Eques A Sancti Joannis Evangelista), λέξεις των οποίων τα αρχικά δίδουν την λέξη (E)ASIE. Ο μανδύας του Τάγματος ήταν ποδήρης και ολόμαλλος, μαύρος εξωτερικώς και λευκός εσωτερικώς. Το μαύρο στο εξωτερικό σήμαινε -κατά την κλασική παράδοση- την σύνεση, την σοφία, την σταθερότητα και τις αντιξοότητες και τους κινδύνους, την ταπεινοφροσύνη, την κρυμμένη γνώση. Χρώμα του πένθους, δήλωνε ότι ο μνημένος ήταν νεκρός για τον κόσμο. Το λευκό χρώμα του εσωτερικού υποδήλωνε το εσωτερικό φως, την απόλυτη αλήθεια, την υπερβατική αναγέννηση, την αγνότητα της ψυχής. Στον ώμο ο μανδύας είχε αποτυπωμένο το ερυθρό Χρίσμα (μονόγραμμα του Χριστού) και το οποίο προέρχεται από εκείνον που μεταβίβασε αυτήν την μύηση στον Παπύς ¹. Από αυτούς τους «Ροδόσταυρους της Ανατολής» προέρχεται και η συγκεκριμένη μύηση την οποία έδιδε ο Μαρτίνεζ ντε Πασκουαλλύ στους Réaux Croix ² τον δέκατο όγδοο αιώνα. Εκ παραλλήλου, η ίδια κίνηση δημιούργησε την μέθοδο της εσωτερικής οδού την οποία δίδασκε ο Σαιν Μαρτέν και η οποία εδράζεται επί της υλικής Αλχημείας, εφαρμοζόμενης στο πνευματικό επίπεδο».

Αυτά μας πληροφορεί ο Robert Ambelain σχετικά με τους «Αδελφούς της Ανατολής». Από κάποιους ερευνητές του Ευρωπαϊκού Εσωτερισμού έχει

διατυπωθεί η άποψη ότι στις δύο του αναφορές ο Ambelain μιλά για δύο διαφορετικά Ροδοσταυρικά Τάγματα. Το πρώτο, του 1090 είναι οι «Αδελφοί της Ανατολής» (Frère d'Orient), ενώ το δεύτερο ονομάζεται «Ροδόσταυροι της Ανατολής» (Rose Croix d'Orient). Πάντως, είτε πρόκειται για χρονικώς μεταγενέστερη εκδήλωση του ίδιου Τάγματος, είτε για άλλο Τάγμα, φαίνεται ότι οι διαφορές τους ήσαν επουσιώδεις και εξωτερικές, ενώ ο πυρήνας της δοξασίας και της πρακτικής τους ήταν παρόμοιος ή πανομοιότυπος, χαρακτηριζόταν δε από ακραιφνή Χριστοκεντρικότητα και αυστηρό ήθος.

Μία άλλη εργασία, δημοσιευμένη στο διαδίκτυο, αναφέρει ότι το Τάγμα των «Αδελφών της Ανατολής», ιδρύθηκε από τον Μιχαήλ Ψελλό. Σχετικά με τον Μιχαήλ Ψελλό, γνωρίζουμε τα εξής: Γεννήθηκε το 1018, και φαίνεται ότι ζούσε τουλάχιστον μέχρι το 1096, αφού προλόγισε την «Διόπτρα» του Φίλιππου Μονοτρόπου, που εξεδόθη εκείνη την χρονιά. Είχε ασχοληθεί με την τέχνη της Θεουργίας, δεδομένου ότι σχολίασε τα περίφημα «Χαλδαϊκά Λόγια» που ως γνωστόν έχουν ως θέμα τους την Θεουργία. Είχε μελετήσει την Αλχημεία, αφού σώζεται επιστολή του προς τον φίλο του Μιχαήλ Ξιφιλίνο, Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, αναφερόμενη στην χρυσοποιία.

Η καταγωγή των «Ροδοσταύρων της Ανατολής» χάνεται μέσα στην αχλύ των μύθων. Η Παράδοση τοποθετεί την ίδρυση αυτής της Αδελφότητας στην Κωνσταντινούπολη κατά τον ενδέκατο αιώνα (1090) υπό την αιγίδα του Αυτοκράτορα Αλεξίου Κομνηνού (1048-1118), ως πρώτος δε Imperator τους αναφέρεται ο Μιχαήλ Ψελλός (1018-1096), διευθυντής του φιλοσοφικού τμήματος του Πανδιδακτηρίου της Κωνσταντινουπόλεως. Κατά μία άλλη εκδοχή, λιγότερο πιθανή, η ίδρυσή τους τοποθετείται δύο αιώνες νωρίτερα, ο δε Μιχαήλ Ψελλός δεν είναι ο γνωστός λόγιος, αλλά ο επονομαζόμενος Ψελλός ο Πρεσβύτερος ή ψευδο-Ψελλός, μαθητής του Πατριάρχη Φωτίου και διδάσκαλος του Λέοντος Στ' του Σοφού.

Βεβαίως για τα παραπάνω δεν υπάρχουν ιστορικά στοιχεία που να τα αποδεικνύουν. Όμως, αποτελεί άραγε σύμπτωση το ότι το 1643 ένας Δούκας ονόματι Σαξώνιος Κομνηνός ιδρύει την Ροδοσταυρική «Εταιρία των Κοσμοπολιτών» ή «Αγνώστων Φιλοσόφων»³. Το επώνυμο του ιδρυτού δεν ενισχύει την πιθανότητα του να υπήρχε όντως στο Βυζάντιο μία ανάλογη Αδελφότητα, η οποία μετά την άλωση, εύλογα, αυτοεξορίσθηκε στην Δυτική Ευρώπη;

Γύρω στα 1912, ή λίγο αργότερα, στο Κάιρο, ο Δημήτριος Σεμελάς (1884-1924), μεταδίδει την μήση αυτήν στον George Bogé de Lagrèze, τότε Γενικό Επιθεωρητή του Μαρτινιστικού Τάγματος του Papus, εκείνος δε με την σειρά του την μεταδίδει στον Papus, αργότερα δε στον Robert Ambelain.

Δεν είναι σαφής η σχέση μεταξύ «Ροδοσταύρων της Ανατολής» (Rose Croix d'Orient) και «Αδελφών της Ανατολής» (Frères d'Orient ή R+C d'O ή R+CO) του Δημητρίου Σεμελά. Μία άποψη υποστηρίζει ότι ο Σεμελάς βασίσθηκε στην εφ'άπαξ μήση των R+C d'O για να δημιουργήσει το σύστημα των επτά βαθμίδων των Frères d'Orient. Είναι πάντως γεγονός ότι αυτές οι δύο παραδόσεις εμφανίζουν διαφορετικό χαρακτήρα και μεθοδολογία, συγκλίνουν δε μόνον στο βασικό τους έμβλημα που δεν είναι άλλο από το Μονόγραμμα του Χριστού σε δύο διαφορετικές μορφές του.

Σήμερα, όλες οι γνωστές σε εμάς γραμμές διαδοχής των «Ροδοσταύρων της Ανατολής» (Rose Croix d'Orient), προέρχονται από τον Σεμελά μέσω των Lagrèze και Ambelain. Μία από αυτές τις μνητικές γενεαλογίες επανήλθε στην Ελλάδα το 2007, με αποτέλεσμα την συγκρότηση του Ροδοσταυρικού Περιστευλίου της Ανατολής ή Περιστευλίου «Ω», στην πόλη των Αθηνών.

Η μύηση των «Ροδοσταύρων της Ανατολής» αποτελείται από έναν και μόνον βαθμό. Παρέχεται ατομικώς, εκτός του πλαισίου κάποιου Οργανισμού, σε εκείνους οι οποίοι αφ' ενός επιδεικνύουν αυθορμήτως κλίση προς την θεουργική θεραπευτική, αφ' ετέρου εκπληρούν συγκεκριμένες τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις. Αντικείμενο της είναι ακριβώς η θεραπευτική υπό την ευρεία έννοια. Τούτο είναι εντελώς σύμμορφο προς τα όσα αναφέρει η Fama Fraternitatis: «Κανείς δεν θα ασκεί τίποτε άλλο από την θεραπεία ασθενών, και μάλιστα δωρεάν».

Οι «Ροδόσταυροι της Ανατολής», δεν ασχολούνται με φιλοσοφικές εικασίες ή δοξασίες, ούτε επιδίδονται σε ενασχολήσεις ξένες προς την ανακούφιση του πάσχοντος πλησίον. Είναι οι άγνωστοι και ανιδιοτελείς υπηρέτες της ανθρωπότητας στο «μέγα τούτο νοσοκομείο του κόσμου».

¹ Μάλλον τον George Bogé de Lagrèze, ο οποίος αργότερα μύησε και τον R.Ambelain.

² Τουλάχιστον 7 ανώτεροι αξιωματούχοι του Τάγματος των Εκλεκτών Κοέν του Μαρτίνεζ ντε Πασκουαλλύ είχαν λάβει την μύηση των «Άγνωστων Φιλοσόφων» (SI). Πέραν του Μαρτίνεζ ντε Πασκουαλλύ και του Σαιν Μαρτέν, την είχαν λάβει επίσης οι de la Chevalerie, Willermoz, de la Serre, d'Hauterive, de Lusignan. Τούτο σημαίνει ότι οι δύο γραμμές (του Μαρτίνεζ ντε Πασκουαλλύ και του Σαιν Μαρτέν) όχι μόνον δεν ήσαν ενάντιες, αλλά πλήρως εναρμονισμένες όψεις της ίδιας μυσταγωγικής παραδόσεως.

³ Ο τίτλος «Άγνωστος Φιλόσοφος» αναφέρεται στην περίφημη έκδοση «Μυστικά σύμβολα των Ροδοσταύρων του 16^{ου} και 17^{ου} αιώνα (Altona 1785. Σελ 31). Θεωρούμε εξαιρετικά σημαντική αυτήν την αναφορά, διότι μας αποκαλύπτει τόσο την καταγωγή όσο και τον χαρακτήρα της μύησεως την οποία θεμελίωσε εκείνος που έγινε γνωστός με τον τίτλο αυτόν!

Πηγές:

Δημητρίου Πολυχρόνη:

- «Στον Ναό της καρδιάς»,
- «Θεουργικές πρακτικές των Ροδοσταύρων της Ανατολής»